

PERE BATLLE

El secret més ben guardat és el diferencial entre els impostos que paga Catalunya i el que recupera.

ASSAIG

La zebra no és grisa

L'ESPOLI FISCAL

Autors: Jordi Pons i Novell i Ramon Tremosa i Balcells
Editorial: Edicions 3 i 4
Pàgines: 190
Preu: 15 €

En matemàtiques l'ordre dels factors no altera el producte. En estadística, l'esbiaixa. I en política el deixa gairebé irreconeixible. En el cas de *L'Espoli fiscal* es tractava de conèixer amb més exactitud les balances fiscals a l'Estat autonòmic, consolidat des de mitjans dels 80, i si el mètode de càlcul era correcte i fiable. Matemàtiques i estadística. Però s'hi va barrejar la qüestió política, i per partida doble: per una banda, l'apagada de dades fiscals propiciada pel PP entre el 1996 i el 2004. I per l'altra, l'auge inesperat de les formacions autonomistes (eufemisme que oculta des de regionalistes fins a independentistes, i al mig els federalistes) des de la formació del Govern.

El llibre de Ramon Tremosa i Jordi Pons també ha tingut un recorregut singular: a finals d'octubre els autors van anunciar, a la revista *El Temps*, que quan el text anava cap a la impremta van obtenir una part de les dades que sempre se'ls havien negat des dels organismes de l'Estat. El fet no altera el producte final, però sí que reforça la tesi dels autors: algú oculta dades per suavitzar el que en diuen «espoliació»: el desfasament excessiu entre el que l'Estat recapta i el que gasta o inverteix en l'anomenada Euram, la suma de les economies –molt més interdependents del que es coneix i reconeix– de València, les Balears i Catalunya. Un exemple: el misteri més ben guardat per la Hisenda espanyola és en quant es diferencia la recaptació a Catalunya del que després li retorna per tots els conceptes (finançament de la Generalitat, prestacions socials i inversions estatals).

Aquesta bretxa, sembla, pot arribar a ser del 8% o 9%. *Grosso modo*: 6.000 milions d'euros anuals.

Tremosa i Pons han recollit totes les dades existents sobre PIB, aportació fiscal i inversions de l'Espanya autonòmica. Les han reordenat des de l'òptica de l'Euram i han conclòs el que ja s'intuïa: la diferència entre el que s'aporta i el que es rep no té parangó amb cap altre país europeu que presumeixi de ser mínimament federal. De l'ordre acadèmic, rigorós i crític amb altres estudis recents que intenten negar aquesta evidència, els autors opten també per fer la seva aposta política, que és més discutible. Diu el subtítol del llibre: *Una asfíxia premeditada*.

Pels tres factors apuntats, l'obra era esperada i l'expectativa està justificada, sobretot per l'esforç de precisió en els conceptes treballats. I amb cites tan oportunes com la de Kenichi Ohmae quan es pregunta quin és el color d'una zebra. ¿Negre sobre blanc o blanc sobre negre? Seguint el símil, s'ha de recordar que hi ha comunitats que aporten i altres que reben. I en el món hi ha economies pròsperes perquè al seu costat hi ha un Estat eficaç. L'únic que no es pot dir és que una zebra és grisa. És el que des de sempre pretenen els governs espanyols centralistes, tant si són de dretes com si són d'esquerres. Els serveix per defensar que Espanya és una unitat fiscal i el que debat de balances fiscals és alterar l'ordre dels factors. Pons i Tremosa demostren que no.

JOSEP-MARIA URETA
jmureta@elperiodico.com

A LA BUTXACA

Fenomen literari

EL CODI DA VINCI

Autor: Dan Brown **Editorial:** Empúries
Pàgines: 540 **Preu:** 9,90 €

La nova edició catalana en butxaca d'*El codi Da Vinci* vol prolongar l'èxit d'un llibre que ja és tot un fenomen sociològic d'abast mundial. Més barat però amb el mateix contingut: un irresistible còctel d'art, intrigues religioses i claus secretes que ha convertit Dan Brown en un escriptor multimilionari.

Rebel·lió democràtica

ENSAYO SOBRE LA LUCIDEZ

Autor: José Saramago **Editorial:** Punto de Lectura **Pàgines:** 464 **Preu:** 8,25 €

En la seva última novel·la, José Saramago invita a la rebel·lió democràtica plantejant una situació insòlita però no impossible: que la immensa majoria dels ciutadans decideixin votar en blanc en uns comicis. I mentre els polítics busquen culpables, els lectors descobreixen, potser sense sorpresa, que són ells qui sobren.

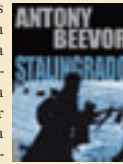

La gran batalla

STALINGRADO

Autor: Antony Beevor **Editorial:** Booket
Pàgines: 656 **Preu:** 9,95 €

Nazis i russos van entaular a Stalingrad una acarnissada lluita que anava a canviar el futur de la segona guerra mundial. Van ser uns mesos terribles que l'historiador anglès Antony Beevor recrea en aquest aclamatsaig bèl·lic amb els testimonis dels supervivents de la batalla.

Un valuós document

LAS TUMBAS DEL MAÑANA

Autor: Anne Perry **Editorial:** Byblos
Pàgines: 494 **Preu:** 8,50 €

A les novel·les d'Anne Perry sempre hi ha misteri. També en aquesta, inici d'una sèrie ambientada a l'Anglaterra de la primera guerra mundial, en què dos germans descobreixen amb sorpresa que el seu pare, que acaba de morir, posseïa un document del qual depèn el destí del seu país.

Aliment sagrat

HOMBRES DE MAÍZ

Autor: Miguel Ángel Asturias **Editorial:** Losada **Pàgines:** 434 **Preu:** 9 €

En aquesta novel·la del 1948, el blat de moro és, a més d'aliment sagrat, símbol d'identitat cultural i resistència social. La del poble maia, amb uns valors ancestrals reivindicats pel guatemalenc Miguel Ángel Asturias en un fastuós fresc social en què la realitat cobra una dimensió màgica.

Passió a l'Albufera

CAÑAS Y BARRO

Autor: Vicente Blasco Ibáñez **Editorial:** Debolsillo **Pàgines:** 389 **Preu:** 8,50 €

Obra mestra del naturalisme, *Cañas y barro* no és només un magistral retrat de les dures condicions de vida de l'Albufera valenciana de finals del segle XIX, sinó també la història d'una passió amorosa, la de Tinet i Neleta, abocada a un final tràgic. Sens dubte, el millor Blasco Ibáñez.

Terrors atàvics

EL PUEBLO BLANCO Y OTROS RELATOS DE TERROR

Autor: Arthur Machen **Editorial:** Valdemar **Pàgines:** 368 **Preu:** 8,90 €

Forces elementals, malefics, poders malignes i estranyes races que practiquen ritus sacrífics poblen les pàgines d'aquests 10 relats del mestre del terror anglès Arthur Machen (1863-1947). Una mostra del millor terror atàvic que tant va influir en H. P. Lovecraft.

Hesse es confessa

OBSTINACIÓN. ESCRITOS AUTOBIOGRÁFICOS

Autor: Hermann Hesse **Editorial:** Alianza **Pàgines:** 292 **Preu:** 6,80 €

Espiritual, una mica misantrop i reticent a una societat alienant. Així és el Herman Hesse que sorgeix d'aquesta recopilació d'escrits autobiogràfics que inclou cartes, fragments de diaris i estampes familiars; retrat polièdric i sincer d'un gran escriptor que va captivar la joventut dels 60.

